

KAFE
@
cigárko

Marie
Dobrálová

KAFE @ *cigárko*

Marie Doležalová

2015

Copyright © 2015 by Marie Doležalová
Illustrations © 2015 by Jan Hofman

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Odpovědná redaktorka: Karin Lednická
Jazyková redaktorka: Zuzana Pernicová
Korektura: Petra Biache
Ilustrace a grafické zpracování obálky: Jan Hofman
Sazba a grafická úprava: Rajka Marišinská
Vydání druhé, v elektronické verzi první

ISBN 978-80-7498-117-3

Milostné scény... každéj se zeptá!

I kdyby vám všechny herečky i herci světa tvrdili, že je to prostě jen práce, milostné scény stejně zůstanou navždycky opředené tajemstvím. Stejně máte pořád pocit, že jsme vám prostě ještě něco neřekli. Dobře. Já vám tedy pro dnešek zničím všechny iluze o romantice, která by ve vašich představách natáčení milostných scén mohla provázet.

Milostná scéna bývá ve scénáři popsána většinou s gusem. Scenárista vzkazuje hercům, že jejich postavy „se na sebe v ten letní podvečer vrhly, jako by se neviděly snad rok, a jejich oblečení lítalo všude po obývací“. A vy se takhle sejdete na place s hercem, se kterým jste se neviděla ne celý rok, ale celý život, protože ho vůbec neznáte a vidíte ho poprvé v životě. Po

krátkém seznámení, které obsahuje stručné informace o vašich jménech, přichází za vámi režisér a ukazuje vám úzký gaučik potažený gumou, na kterém se musíte složit do polohy důvěrných partnerů pod kousavou teplou deku. Dovolte, abych vám připomenula, že postava, kterou hrajete, podle scénáře poznávala svého partnera daleko déle než vy, ona po něm nejprve starosvětsky pokukovala, potom se nesměle dali do řeči, byli několikrát v kině, kde po sobě pubertácky šátrali, až se nakonec cudně chytily za ruce. Vaše postavy už si dokonce před pár dny daly nesmělou pusku na rozloučenou, jenomže vy nejste postava, ale herečka, ve vašem světě se točí všechno na přeskáčku a divoká milostná scéna zrovna přišla na řadu jako první z celé

série vzájemného poznávání. Až si odbydete dnešní scénku „vrhli se po sobě jako dva rozjeté rychlíky“, budete teprve v budoucnu dotáčet všechno to, co bylo předtím. (A kdybyste nalistovali o pár stránek dál, čekalo by na vás také rozčarování z toho, že vás váš milý okamžitě po vášnivě noci opustil a nikdy už po vás nevzdechl. Což ve vás vyvolává chuť být na spoluherce pěkně hnusná za to, že se tak v budoucnu zachová, ale jako herečka na všechno to, co bude, nesmíte myslet: pro dnešek je vašim úkolem být prostě přesvědčivým rozjetým rychlíkem.)

Ve vrcholně trapné atmosféře potom proběhne následující domluva:

„Ehm – tak teda to strhávání oblečení, nejdřív mi rozepni tyhle tři knoflíky, já už si to potom přetáhnu přes hlavu, jo, protože tady jsou takový divný háčky, ty bys asi v té rychlosti nedokázal rozepnout...“

„Dobře, dobře... a kde se rozepíná ta tvoje sukně, jestli se můžu zeptat?“

„To neřeš, tu si skopnu sama – jo? Hm – no, já se zeptám rejží, co všechno si máš sundat...“

„No asi všechno kromě trenek, ne?“

„Jasně, jasně. Prosímte, hlavně až budu polonahá, tak mě rychle strhni pod deku, jo? Ať toho není moc vidět.“

„No jak chceš.“

A potom je ještě malá chvilka, ve které se na place chystá to správné světlo a herec a herečka se voní deodorantem a žvýkají žvýkačky a nevědí, o čem by se ještě měli bavit. A potom se točí.

Milostné scény nejsou ničím podobné těm skutečným milostným scénám v životě. Chybí jim totiž jiskra přítomného okamžiku. Jsou vynucené. A chybí jim také dobrovolnost a zamilovanost toho, když se s někým v reálném životě líbáte. Kdykoli vidíte ve filmu dva herce při milostné scéně, vězte, že pod maskou romantického zaujetí je chladně přemýšlející herec: „Kam že se mám teď otočit? Jak dlouho to proboha bude ještě trvat? Co mám říct, jakmile se od sebe odtrhneme? Do hajzlu, jaká je ta první replika? Já nevím! Budu před ní za hovado, co to schválně zkazilo, aby se to točilo znovu!! Jo, už vím! Bože,

díky! Proč mě tak cuchá, vždyť budu jako rozčepýřenej idiot!“

A možná jste si to nikdy neuvědomili, ale na milostných scénách v reálném životě je také moc hezký prvek samoty. Tedy to, že kolem vás není třicet lidí, kteří na vás svítí, sypou pudr, hlídají text a natáčí vaše marné pokusy o vášeň.

Ale to pořád ještě není to nejhorší. Nejhorší je totiž chvíle, kdy režisér zakřičí stop a vy se od sebe

jako dva cizí lidé zase zcela věcně odtáhnete. V rámci herecké cti jste totiž oba na plné pecky hráli vzájemnou přítulnost, odhalili jste kousek sebe, ale když scéna skončí, stojíte vedle sebe a najednou neexistuje žádný vhodný námět k hovoru.

Všechno by totiž vyznělo tak nějak blbě. Hlavně neříkejte to, co se vám v takovou chvíli nejvíc dere na jazyk společně s milým slušným výrazem ve tváři: „Jak že se to prosimtě jmenuješ?“

Slovníček divadelních pojmů

Abyste se mohli pohybovat v hereckém podsvětí, je dobré si na úvod objasnit pár záhadných vět, které tam můžete zaslechnout.

„Zlom vaz!“

To je věta, kterou si herci přejí štěstí před premiérou, odpovídá se na ni „Vem tě čert!“, nikdy ne „Děkuju!“, to by přineslo smůlu. Používá se před premiérou, před normálním představením už ne.

To úsloví prý pochází z doby, kdy herci na jevišti předváděli také různé akrobatické výkony a všichni věřili, že když vám někdo popřeje před představením to úplně nejhorší, co se může stát,

způsobí to, že se vám pak na jevišti povede úplně nejlip, jak to jde.

„Prosíráš to!“

To je věta, kterou vám řekne kolega v divadle, když ví, že už máte být na jevišti. Celé představení řídí inspicient, který sedí v portále, u mikrofonku, a řídí celý dům, volá herce na jeviště. Pokud vás tedy inspicient zavolá a vy ho třeba přeslechnete a dál kouříte cigárko a na jevišti už se blíží vaše chvíle, tak právě „prosíráte“. V hereckých kruzích se to nepovažuje za sprosté slovo, jinak to prostě říct nejde. Čeká-li na jevišti pět herců, kterým jste měl vlítnout do řeči

a posunout děj, a vy tam nejste, nehodí se výraz „Zpozdil jsem se“, „Nebyl jsem tam“ nebo „Prošvih jsem to“.

Ne, prostě jste to „prosral“.

„Palma“

Palma, to je výraz pro pauzu na jevišti, která vznikne, když někdo z herců má mluvit, ale nemluví. Třeba proto, že zapomněl text. Všimněte si, že při představení vždycky někdo mluví. A když je ticho, je to tak nápadné, jako by tam najednou zničehonic vyrostla tropická palma. Odtud asi ten název. Když je na jevišti palma, každý většinou zpanikaří, jestli to není JEHO palma. Pak někdo, kdo je pohotový, začne mluvit. Pokud náhodou vznikne pauza proto, že ten, kdo má mluvit, na jevišti není a prosírá, říká se tomu „palma jak prase“.

„Palmový háj“

Jsou také herci, kteří si rádi na jevišti vytváří dlouhé pauzy, než začnou mluvit. Dělají to zcela zá-

měrně, aby dali najevo, že jsou velcí umělci a mají plno významů pod zatím nevyřčenými slovy. V takových případech si v zákulisí šeptáme, že na jevišti vyrostl „palmový háj“.

„Dneska tam sedí Arabové“

U každé komedie, která dobře funguje a lidé se hodně smějí, se občas stane, že přijde publikum, které, nikdo neví proč, hrobově mlčí a je těžké ho rozesmát. Je to ticho plné neporozumění a odtazitosti. „Dneska tam sedí Arabové“ znamená, že má herec na jevišti pocit, že hraje pro cizince, kteří nerozumí česky, a tak nereagují.

„Smějou se jak zaplacený“

To je opačné publikum, které se hurónsky směje za každým slovem, a herci mají pocit, že mu někdo zaplatil za to, že se bude smát co nejvíc. Ale hrát pro takové publikum je strašně super. Zvlášť když jste si zrovna pozvali někoho důležitého, třeba režiséra, abyste se před ním předvedli. Je ovšem zajímavé, že

když si pozvete režiséra nebo někoho, na kom vám moc záleží, většinou spolu s ním přijde hlediště plné Arabů...

„Dneska hrajeme pro fialový hlavy“

Tenhle termín vymyslel kolega Vašek Svoboda. Označuje představení pro babičky a dědečky, čili dopolední levnější představení, kam chodí starší diváci... a ti, jak známo, nosí své oblíbené fialové přelivy...

„Dneska hrajeme přesilovku“

Netřeba složitě vysvětlovat. Jedná se o situaci, kdy je v hledišti méně lidí než na jevišti. Přesilovka většinou předznamenává derniéru. Čili zcela poslední reprízu.

„Sedíš Brěťoj na židli“

Jde o starý zvyk, kdy vážení herci v divadle měli v divadelním klubu svou stálou židli. Funguje to tak někde i dnes: zkušená a vážená herci v souboru mají

svou konkrétní židli, na které se nesmí sedět. Tedy může, ale pokud herec není v klubu. Když se objeví ve dveřích, hodní kolegové vás upozorní a vy vykmitnete. A uvolníte „Brěťoj“ (nebo komukoli jinému) židli.

„Byls na kšeftu?“

Uznávám, že tohle už zní jako z mafiánského slangu, ale ne, slovem „kšeft“ se mezi herci označují všechny mimodivadelní činnosti, kterými si herec prostřednictvím svého hereckého umění vydělává peníze. Čili rozhlas, seriál, reklama nebo...

„Daboš“

Častá činnost, kterou si herci přivydělávají. Miluju historky z daboše. Například: „Dneska jsem mluvila zase tu Estonku z lesa, co žije v souladu s přírodou. Jenomže jí je pořád zima, a tak se musím ve studiu klepat a huhlat jako vona. Proč pořád musí lovit rukama v ledový řece! Já tu ženskou prostě nenávidím!“

„Dneska máš dvojitý dojení, co?“

Používá se pro situace, kdy herec stihne dva různé kšefty za den. Například točí a ještě večer hraje. Dvojité dojení, to jsou dvě kravičky, ze kterých ten den tečou peníze.

„Hraje jak o zlatou tělku“

Tohle rčení mi někdo vysvětlil nedávno. Tělka je tuhý divadelní make-up, a když někdo hraje, jako by chtěl vyhrát zlatou tělku, znamená to, že na jevišti nechce být pouze přirozený, ale zářivě třpytivý, přehrává, snaží se... a není to namístě. O zlatou tělku se hrává, když má člověk pozvaného režiséra a chce se předvést. Někdy herec hraje o zlatou tělku jen tak, protože cítí spoustu emocí. V tom případě většinou platí, že čím lépe se herec na jevišti cítí, tím příšernější výkon předvádí. A naopak, když má herec pocit, že byl příšerný, všichni za ním chodí, jak byl úžasný.

„Z prdele“

Tak přesně takhle tomu herec doopravdy říká, když chce říct, že byl příšerný. Ano, v hereckém světě se to opět nepovažuje za sprosté slovní spojení. Protože „z prdele“ občas hrajeme všichni. I ti nejslušnější a nejmírumilovnější. A patří k hereckému bontonu se k tomu v zákulisí přiznat.

„Paní, nesu vám psaní“

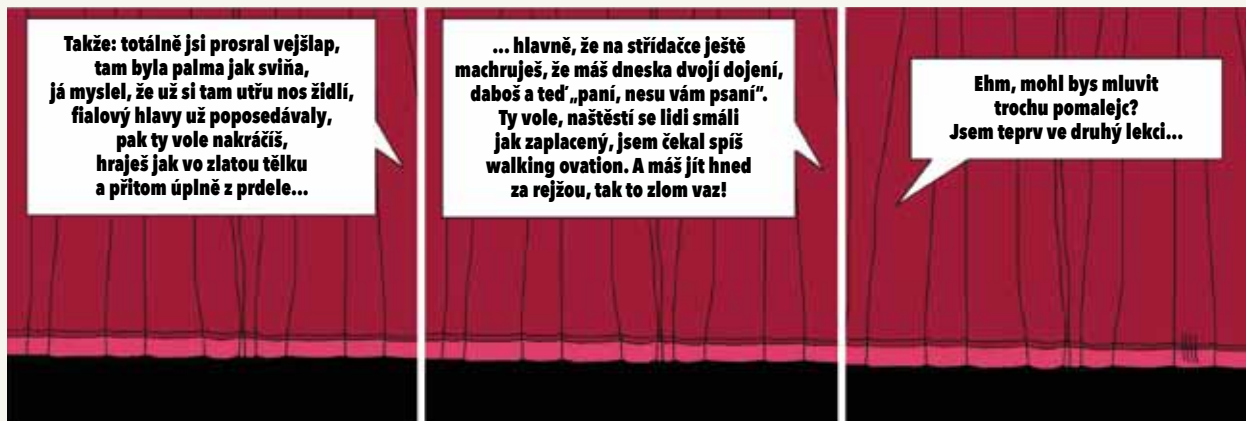
Tak se souhrnně označují všechny role, jejichž obsahem je pouze jedna až několik vět, které pro děj téměř nic neznamenají. Na jevišti může mít okno kdokoli a ostatní mu to většinou prominou, ale když se zapomene herec „Paní, nesu vám psaní“, je to velmi, velmi těžký průšvih.

„Walking ovation“

Modifikace „standing ovation“, kdy diváci tleskají vestoje, nadšení z výkonu herců. „Walking ovation“ je termín pro diváky, kteří se, jakmile hra skončí,

neudrží na lavici a jdou domů, případně spěchají na autobus, v nejhorším případě chtějí být první u šatny. Většina z nich při úprku stále ještě tleská, odtud tento název. Odcházet ještě při děkovačce je herci považováno za hlubokou urážku jejich osoby. Je to přiznání diváka, že se mu to také zdálo „z prdele“. Jediný, kdo chůzí při děkovačce neurazí, je pozvaný režisér. Když vidí herec odcházet cizího

režiséra, je to úžasný zážitek. Rovná se to skoro zázraku, protože většina pozvaných režisérů odchází pryč už po první půlce.

Proč herci nesnáší konkurzy, když jim přináší práci?

My herci konkurzy nesnášíme.

Milujeme ale zvaní na konkurz, tu první chvíli, kdy zavolá tajemné neznámé číslo a v něm cvrliká milounká „Verča z J. A. M. castingu“, která zní jako naše nejlepší kamarádka a svěří se nám, že by nás ráda pozvala na casting, řekne nám, kdy a kde nás očekávají, a my herci jsme v takovou chvíli neskonalé šťastní. Někdo si na nás vzpomněl, nevyřadil nás ze seznamu uchazečů, někdo si nás chce prozkoušet a pak nám určitě tu roli bez váhání dá. Protože co jiného by znamenal ten milý Verččin podtón? První pocit, který se dostaví, když mě někdo pozve na konkurz, je neovladatelné přesvědčení, že ta role je už moje. Tímto příjemným pocitem předčasného vítěz-

ství ale skončí to krásné, co na konkurzech je. Odted už to bude jenom čirá hrůza.

V ideálním světě bych totiž potom přišla v přesný čas na místo, kde bych nepotkala žádnou ze svých soupeřek, obvykle bych předvedla to, co po mně chtějí, a odcházela plna pocitu, že jsem předvedla, co ve mně je, a milí lidé za kamerou by mi plni úcty řekli „na shledanou“ s výrazem, který znamená asi tohle: „Jsi plnohodnotná herečka, osobitá a příjemná, a pokud tě nebudeme chtít, nijak to s tebou nesouvisí, nemusíš se bát.“

Ve většině případů se ale čekací místnost podobá čekárně u zubaře, kde je vždycky narváno dívkami. Jsou tam minimálně tři vaše vzdálené kamarádky

a minimálně pět dívek, které vypadají úplně stejně jako vy (ať už vypadáte jakkoli). Každá ze čtyřiceti dívek pozvaných na stejný čas jako vy má ve tváři výraz „milounká a všehoschopná piraňa“, a kdybyste se podívali do zrcadla, zjistíte, že vy ten sladký krvelačný výraz máte taky.

Z nervozity se většinou ti, kteří se znají, dají do řeči. Rozmluva je to srdečná a plná podpory a komplimentů. Ale pod tímhle sesterským rozhovorem probíhá oboustranný rentgen, který vypadá asi takhle: „Je moc milá, až moc, a ty kudrnatý vlasy jí slušej, určitě ji budou chtít za princeznu... Ale proč je tak příšerně hubená? Proč říká, že vypadám, že se mi daří? Chce říct, že jsem tlustá?! A odkud ji sakra znám, už bych si měla vzpomenout! Text se moc neučila, dobře, to je dobře, doufejme, že ji to znervózní a uteče s pláčem. A proč je nás tu probiha tolik? Copak těch princezen bude na hradě sto?!? Kdo to támhle sedí? Ježišmarja, ta je taky všude!!“

Občas se ve stísněné atmosféře najde taky osoba, která zcela bezostyšně požádá někoho vedle sebe:

„Nemohla bych si to s tebou jenom přeříkat, jestli to umím?“ a pak na celou čekárnu nahlas přehrává dialog, který samozřejmě umí všechny čekatelky a v duchu si to s ní opakují. A tiše trpí, protože by si to taky potřebovaly říct.

Pak člověk přijde na řadu, vyfotí se s číslem a jde se na to.

Konkurzy se dělí na několik druhů:

1. Někdo vám dá u vstupu do ruky dialog, který se musíte za deset minut naučit a pak ho předvést na kameru. V lepším případě vám ho pošle pár dní předem na e-mail. Každopádně to bývá důležitý dialog, ve kterém by se měla postava nějak emotivně projevit, čili třeba hádka s matkou nebo vrcholný vztahový dialog s milencem. Ovšem matku a milence vám za ruční kamerou monotónně nahazuje asistenta z agentury, takže máte dvě možnosti: buď se na ni naladit a mluvit monotónně jako stroj, nebo ji ignorovat a na její nulové „Nenávidím

tě“ hystericky vykřiknout „A já tebe taky!!“ V obou případech je to trapný jako hrom, protože stojíte v prázdné místnosti, nemáte nic v ruce, nesmíte se moc hýbat z dosahu kamery a stejně vás nenapadá, jak by se asi dalo hýbat. Zvláštní odrůdou tohoto typu konkurzu je případ, kdy vám někdo pošle k naučení dialog, v němž vaše postava „uhýbá před koňským povozem, padá do škarpy, sbírá rozsypané knížky a otírá si bahno z šatů“, protože si nikdy nejste jistí, jestli režisér ocení více to, když imaginárně upadnete, jakoby posbíráte věci kolem sebe a stíráte neviditelné bahno, nebo když to všechno radši ignorujete a stojíte jako prkno.

2. Dalším typem konkurzu, který už ale pomalu mizí a je spíš doménou režisérů nad osmdesát let, je věta: „Předvedte nám nějaký monolog.“

No comment. Výborně to shrnula moje kamarádka: „Vždycky si vzpomenu jenom na monolog červa v jabku z přijímaček.“

3. Nejmilejší druh konkurzu je, když si s vámi režisér prostě jen uvolněně povídá, protože z vašeho vystupování a přirozeného chování sám pozná, jestli se mu na tu roli hodíte. Většinou z takového castingu odcházíte veselá, s klidnou myšlenkou, že jste prostě jen byla sama sebou a že jste určitě udělala dobrý dojem, když byla taková sranda. Většinou si vás do dalšího kola už nikdy nepozvou.

4. Velmi rozšířený je „improvizační konkurz“, kde dostanete zadání, které se zhruba blíží tomu, co potřebují vyzkoušet. Třeba vás nechají improvizovat na téma „Dvojsmyslně telefonuješ s přítelem o tom, co uvaříš k večeři“ nebo „Jdeš po louce a všude kolem se najednou objeví duhové bubliny“. Já vám nevím, ale koho z nás napadne v rychlosti dvojsmyslná narážka na večeři? Už kvůli hrlosti nechcete použít obrat „Miláčku, doufám, že ti nevystydne ta okurka!“, ale tuto větu určitě vyhrkly všechny z nás.

Speciálním odvětvím jsou konkurzy na reklamy, kde je většinou uchazečů tak stovka, nejrůznějších exotických etnik, protože vždycky jde hlavně o „typ“. Když děláte konkurz na „milou, krásnou, ale inteligentní dívku kolem triadvaceti“, která si ve výsledku v reklamním spotu přetře rty balzámem a je vidět půl vteřiny, na konkurzu většinou hraje te „přetřeš si rty balzámem ve chvíli, kdy jsi vyhrála ve sportce“ a k tomu ještě „přetřeš si rty balzámem a najednou zjistíš, že z toho máš orgasmus“ a pro jistotu ještě chtějí „vyprávíš docentovi o složení balzámu na jeden nádech“, aby si byli úplně jistí, že na to přetření máte.

A zatímco v sobě mícháte všechny ty roky herectví na konzervatoři, abyste dokázaly obstát v těchto komplikovaných scénkách s balzámem, dívá se na vás deset dalších piraň, které to za chvíli zahrajou líp. A vy se na to budete dívat, protože v reklamním světě není čas na nic, natožpak na soukromí uchazečů o roli. Naženou vás s čísly na tričku do holé místnosti a jít první je stejně strašné jako jít poslední.

Jediná věc, která může člověka na konkurzu zachránit, je to, když vám dají druhou šanci, čili chvíli se ztrapňujete, ale pak režisér nebo někdo jiný upřesní zadání a řekne, ať to zkusíte ještě trochu jinak. Jenomže ve stavu vnitřní hysterie, kterou ve vás vyvolalo všudypřítomné napětí, se většinou každý herec zmůže pouze na stejné zoufalé opakování téhož.

Několik příkladů pokynů, které na vás mohou na castingu čekat (z mých reálných zkušeností):

„Zaimprovizuj cikánský svatební tanec.“

„Lehněte si na sebe. Chci, abyste se citlivě bavili o prvním sexu.“

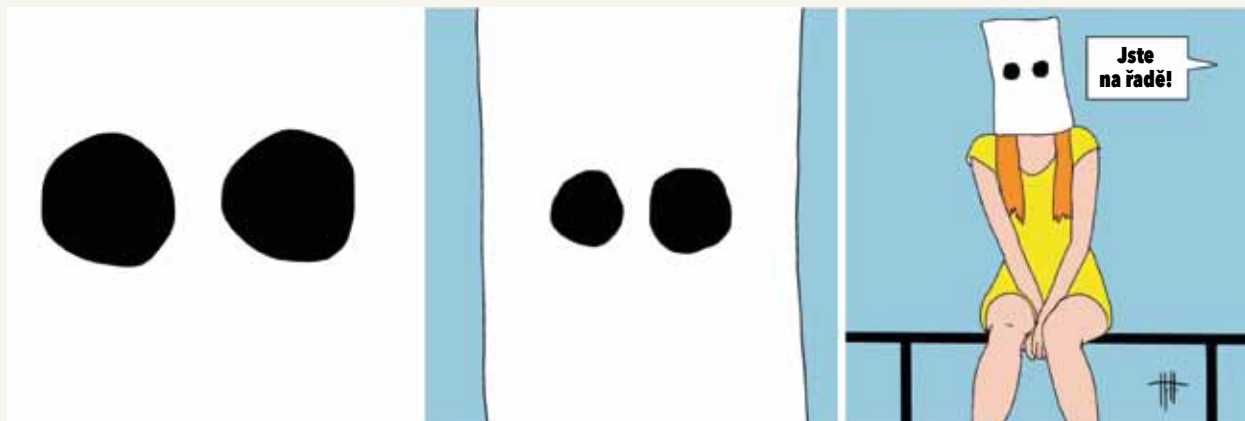
„Tahle parketa je skalní římsa a ty utíkáš před drakem, pak doběhneš sem na stůl a to je pramice (bidlo dále jenom jako).“

„Pak tě vlečou spoutanou, to udělej, jak chceš.“

„Pomalů se otoč do kamery a chci na tvé tváři vidět to uspokojení, jak ti po pivu rostou prsa.“

Jednou jsem také byla přítomna na konkurzu z druhé strany, kdy jsem nahazovala padesáti chlapcům stejný dialog, aby vybrali mého bratra. Myslím,

že za všechno mluví pokyn režisérky, který zadala obsluze kamery: „Když ti takhle mávnu, Petře, tak je to marný a vypni kameru, ať toho materiálu nemáme zbytečně moc.“ Takže občas přišel někdo, spustil první dvě věty, režisérka mávla, kamera se vypnula, mladík to se mnou doříkal až do konce a byl vyprovozen s úsměvem a větou „My se vám ozveme.“ Tak se totiž na konkurzech zdraví na rozloučenou.

Jak se točí nekonečné seriály?

Na herectví není čas!

Jediné, co vás může vyvést z pekla konkurzů, je čirý zázrak z nebe, když vám zavolají z produkce rovnou a bez dalších okolků vám prostě nabídnou roli. Mně se tohle stalo už u mojí druhé role.

Veroniky Nové se tehdy v Ordinaci zeptali: „Neznáš nějakou holku, co by nám zahrála bezvýznamného rozmazleného fakana do několika dílů?“ A milá Verča si, nikdo neví proč, vzpomněla na mě.

Jakmile přijedete na místo natáčení, což je většinou nějaká stará továrna na kraji Prahy, představí se vám najednou několik lidí, které potom potkáváte a nevíte, jak se jmenují a co přesně dělají, ale protože jste si před chvílí potřásl rukou, musíte se tvářit, že víte.

Pak se oblečete do kostýmu, maskérka vás nalíčí a mladý muž s vysílačkou vás odvede na místo natáčení. Moje první scéna se odehrávala v čekárně lékaře. Než mě do ní asistent režie odvedl, prošli jsme k mému překvapení asi padesáti různými pokojíčky, naskládanými halabala vedle sebe. Jako nezkušenou elévku mě překvapilo, že z operačního sálu se vchází rovnou do ložnice primáře a vedle ní je dlouhá nemocniční chodba, která ale nikam nevede. (Pomalů mi začalo docházet, že když mé obdivované charismatické postavy zajdou do zadních dveří, nečeká je tam „operování“ ani „prohlídka“, jak tvrdí divákům, ale prostě tam jenom znuděně čekají na konec scény, protože operační sál je na druhé straně budovy

a bude se točit třeba až za týden.) Za rohem, kde jsem si naivně představovala zbytek nemocnice, byla koupelna hlavního záporáka, ze které se vycházelo do skladu rekvizit. Fakt zmatek nad zmatek. Tvůrci mě prostě jako všechny ostatní zmátli záběry skutečné nemocnice, kterými prokládají každou scénu, a já jsem jim to uvěřila. Všechny ostatní místnosti, kromě té, ve které se točí, jsou pošmourné a ztemnělé. Dalo by se říct, že nekonečné seriály se točí v tak trochu strašidelné Ikee.

Takže když se propletete změtí pokojů (nedejbože, abyste si první den skočili sami pro kafe, většinou už cestu zpátky do čekárny nikdy nenajdete a bloudíte pokojíky, až vyčerpaně skončíte třeba v hospodě, ale ta je zase jenom jako, takže tam zemřete žízni na fiktivním baru) a jste konečně na místě, je čekárna osvětlená ze všech stran a jsou na ni namířené čtyři kamery. Jako první k vám přistoupí znuděný mladý muž a začne vám vyhrnovat triko, ale to je v pořádku, to je jenom zvukař, který vám potřebuje studenýma rukama přilepit na tělo stude-

nou krabičku, které se říká port, a taky malý mikrofon, který se lepí většinou někam nad prsa, no takže zvukař vás znuděně ošahá, protože nechce, aby si někdo myslel, že ho to nějak zajímá, on prostě jenom potřebuje dobře slyšet.

Potom přijde režisér, který vám vesele vysvětlí, že tahle scéna by měla být o tom, že vy coby drzý fakan uděláte pozdvižení v čekárně, protože nahlas telefonujete, a vás to začne bavit, protože se zdá, že tady opravdu máte nějaký úkol. To bude fajn.

Posadí vás do čekárny vedle dvou komparzistek, které se na vás povzbudivě usmívají, když vidí, jak se třesete, a jde se zkoušet scéna s hlavní herečkou-lékařkou, která točí ten den patnáct podobných scén, takže vás vůbec nevnímá (jenom doufá, že umíte všechny repliky).

Pak si pomalu přeříkáte celý dialog, kameramani si přitom ujasňují, z jaké strany vás natočí a co všechno bude ještě v záběru vidět. Pak přijde rekvizitář a dá vám telefon, který ale nesvítí, takže ho musíte držet takhle u ucha, pak přijde kameraman a poprosí

vás, jestli byste se mohla celou tu scénu takhle zaklánět, aby bylo dobře vidět i na paní herečku, pak přijde kostymérka a dá vám šustákovou kabelčičku, kterou držte radši takhle, aby nebyl vidět ten nápis, to by totiž byla skrytá reklama, a hned přiběhne zvukař a poprosí vás, jestli byste tu šustákovou kabelčičku vůbec neotvírala, protože strašně šustí, nedaleko stojící asistenta režie mu vysvětlí, že ji musíte otevřít a vyndat z ní ten telefon – pak režisér vymyslí, že když telefon zazvoní, bude hezké, že se na něj budete chvíli přemýšlivě dívat, jestli ho zvednout, kameraman si udělá záběr na zvonící telefon a rekvizitář běží pro jiný telefon, protože tenhle mu nesvítí a myslel si, že to nějak půjde, pak přiběhne maskérka, přepudruje vám zsinálý obličej, a než se doopravdy začne točit, staví se za vámi ještě strašně milá paní skriptka a autoritativně vás poprosí, abyste si při odchodu pověsila tu šustákovou kabelčičku na levé rameno, že je to důležité do té scény, která je ve scénáři potom.

Pak celý plac ztichne, před kamery si stoupne mladičká slečna s klapkou, která neslyšně dokončuje

nějakou legraci s kameramanem, je to určitě děsná bžunda, ale vám se zatmívá před očima, klap, akce, a jede se.

Asi minutu se nic neděje, to jak se vám rekvizitář snaží dovolat, a pak se díváte na telefon, zvednete ho, odříkáte hlasitý text, nešustíte kabelčičkou, komparzistky se po vás bezvýrazně otočí, čímž hrajou „ta nás ale pobuřuje“, přichází lékařka, vy se zakláníte, aby byla vidět, a v záklonu jí strašně přirozeně a drze odsekáváte repliky (ne, o nějakém herectví není řeč, jste rádi, že radíte alespoň zhruba ta správná slova za sebou), odcházíte do čekárny, kabelčičku si na poslední chvíli přehodíte na správné rameno, ale trochu se odřete, protože máte jít úplně při zdi, aby průhledem byly vidět zadní dveře.

Tak. To by bylo. Ozve se úlevné „STOP!“. Doladí se už jenom pár detailů, jako nesklánět se tolik nad telefon, zaklonit se ještě trochu víc (váš úhel od podlahy nyní činí asi 120 stupňů), OK, pak se ještě staví zvukař a poupraví vám ve výstřihu mikrofonek a otvářeně vám řekne, že do toho telefonu nemusíte tak

řvát, že už tak je to dost hlasitý, bezva, už se skoro jede, pak režisér příběhne na plac připomenout herecce, že může být smutnější, protože přece v téhle scéně ještě neví, že její adoptovaný pejsek je naživu, a vám spěšně řekne: „Klidně do toho řvi víc, ať je to fakt drzý.“ A tak se vaším prvním pořádným hereckým úkolem před kamerou stane „řvát tak moc, aby byl spokojený režisér, ale tak málo, aby byl spokojený i zvukař“.

Takže pokus dvě, snad to všechno dáte. Hrozně to chcete dát, protože na place je tolik příjemných přátelských lidí a vy si nechcete to nově vzniklé křehké přátelství pokazit tím, že byste se nezaklonili, moc křičeli, zašustili nebo otočili displej telefonu málo doleva. Jedno zašustění, a navždy je zklam, běží vám hlavou, když se snažíte myslet na deset věcí zároveň. S drobnými chybami jakž takž všechno splníte a říkáte si: všechny ty věci kolem teď už jakž takž vím, tak příští klapku snad už trochu zahraju.

„Hotovo!“ ozve se a všichni jdou na kafe.

Hladovej herec, dobrej herec

Catering. Kdybyste to nevěděli, to je odborný název pro karavánek, kde mají na pultíku svačinky pro herce.

Samozřejmě mezi herci kolují také „urban stories“ o caterinzích, kde vám snědý kuchař mezi obědem a večeří hodí na gril čerstvého lososa, ke kterému si do večeře vybíráte z dvaceti druhů pečiva, a všude leží čerstvá rukola zdobená čekankou. K snídani se vám na alpském másle opékají vajíčka šťastných slepic a vedle hranatého okýnka karavanu visí skromně michelinská hvězdička. V těchto fámách vám prý rozesmátí asistenti režie RÁDI je-dou pro čerstvou mátu, pokud směrem ke kolegovi zašeptáte slovo „mojito“, a hodné tety ručně pře-

bírají zrnka, aby vaše káva byla doopravdy pro vás. A všechno je zdarma.

Tak.

Na běžném natáčení by se štáb neměl jídlem příliš zdržovat, tudíž se volba sníží na výběr mezi houskou se sýrem a houskou se šunkou (aby asistentka režie mohla na place rychle zahodit tu šunku, pokud režisér měl zrovna chuť na „to druhé“).

Kávu si z kávovaru natáčí každý sám a nad takovou kávou rozhodně nikdo nechce trávit „odpolední zastavení s šálkem kávy“, tu je lepší rychle vypít a nevnímat chuť. Obědy bývají celkem i dobré, naranžované na plastovém talířku. Znáte takový ten pocit, jak máte jednou za čas chuť na pořádnou ka-

lorickou prasárnu se spoustou smetany nebo slani-
ny nebo na „smažené něco se smaženou přílohou“?
Ano, když točíte, musíte na něco takového mít chuť
každý den. Jak známo, kamera přidává opticky kaž-
dému pět kilo a pravidelné stravování v cateringu
přidává těch kil minimálně deset.

Mívala jsem tak ráda ty hranaté tmavé housky
s dýňovými semínky, dokud nám všem na natáčení
jednoho českého sitcomu nelezly po dvou letech už
i ušima. Ale zase jsme se s nimi na závěrečném večír-
ku hezky rozloučili. Představovali jsme si na stolech
růžové humry, ale protože poslední večírek chystala
stejná cateringová firma, byly tam všude naše staré
známé ozkoušené... hranaté dýňové housky.

Další kategorií je jídelna v České televizi. O té by
se nemělo nějak dlouze mluvit, tam by si měl každý
zajít. Pro vegetariány je to ráj – když mají smažák,
a den odstartovaný smaženicí ze sušené vaječné drti
je prostě... nepopsatelný.

Zdá se, že jídelna v České má svého vlastního dra-
maturga, protože jídla na sebe den po dni tematic-

ky navazují: po čočce s uzeným bývá další dny uze-
ná čočková polévka, po něčem s brokolicí přichází
vždycky variace na brokolici a po andaluském rizotu
(nebo dodejte libovolný zeměpisný název) bývá po-
lévka s rýžovým kapáním (čti s rýží) a navíc studený
rýžový salát (vespod studené rizoto, navrch dvě raj-
čátka). Myslím, že strejda Uncle Ben by sem chodí-
val rád, s jeho omáčkami tu kuchaři nedělají vůbec
nic navíc, prostě je prohřejou a nalijí na vřetýnka.
(A máme „těstoviny sečuán“.) Ale zase tu člověk
ušetří. Tedy ten člověk, který sem nakupuje suroviny.

Posledním typem jídla, se kterým se herec může
setkat, je jídlo, které vám přinesou rekvizitáři. Všim-
něte si, že většina herců, pokud něco v záběru jí, je-
nom velmi nenápadně uždibuje. Mistři a mistryně
v oboru (jak nemuset v záběru nic jíst) dokonce celý
dialog mávají nad talířem vidličkou, případně něco
napichují (ale pak už je záběr jinam). Má to dva dů-
vody. Jídlo nebývá ultra čerstvé (tedy ten hamburger
čerstvý byl, když ho rekvizitář Míra přivezl, jenomže
pak jsme měli ten velkej skluz, tak jsme ho dali do

ledničky...) a pak si taky uvědomte, že když vidíte v záběru člověka, co snědl knedlík, je nutné znásobit si to třeba desetkrát, protože tolikrát se záběr točil ze všech stran. (Z toho vyplývá, že herec v Ulici má nárok tak na jeden dva knedlíky...)

Mimochodem, kdybyste někdy záviděli v televizi hercům to, co mají na talíři, vždycky si uvědomte, že i když sedí pod brilantovými lustry a mají na sobě drahé šaty nebo se zrovna rozplývají nad maminči-

ným obědem s replikou „Mami, ta tvoje svíčková je prostě NEJ!“, ve skutečnosti je obsah jejich talíře to poslední, s čím by si někdo lámal hlavu, a pokud je to doopravdy k jídlu, je to stejně studené.

A zatímco ve skutečném světě lidé v restauraci okamžitě všechno snědí, v tom filmovém nechávají guláše a pečínky ležet na talíři a zaujatě si vyříkávají dávné problémy.

A vy už teď víte proč.

Filmová povolání z pohledu herečky

Původně jsem se chtěla pokusit o vědecký rozbor všech povolání, která se na filmu podílí. Ale zjistila jsem, že jako herečka tomu vlastně zas až tak nerozumím. Proto se vám svěřím jenom s těmi, která jako herečka dobře znám, a napíšu vám o nich prostě svýma očima.

1. Režisér

Režisér může být tím prvním ze štábu, s kým se herečka potká. Bývá totiž u posledních kol konkurzu. Režisér může být váš nejlepší kámoš, to když hrajete jednu z důležitých rolí. Čím menší roli hrajete, tím méně se sluší, abyste si z režiséra utahovala

a žďuchala do něj. Představitelka hlavní role může s klidem režisérovi přede všemi říct: „Ty seš prostě bastard, nutit mě lít do studený vody, bože, tak ale rychle, ať to máme za sebou!“, dokonce to od ní celý štáb tak trochu očekává. Může ho také něžně urážet a sem tam teatrálně plakat únavou. Jako představitelka epizodní role si ale budete muset zvyknout na odtazitý nezájem. Čím menší máte roli, tím méně se snažte s režisérem klábosit.

2. Produkční

Produkční je první, kdo vám zavolá, jakmile režisér určí, že jste byl vybrán do role, aby se s vámi

dohodl na honoráři. Bývá to zdaleka nejlepší herce v projektu. Umí se tvářit, že zrovna vy osobně jste mu tak nějak sympatičtější než zbytek (není to pravda), umí se tvářit, že na projekt nejsou skoro žádné peníze (to je pravda jen napůl, peníze jsou, ale ne pro vás), umí se vám důvěrně svěřit, že všichni do projektu jdou z lásky a touhy, aby vzniklo něco kvalitního (není to pravda, mají dvakrát větší honorář než vy), a umí vám váš malinový honorář předložit na stříbrném tácu (mimoděk utrousí, že prodal auto a vyškrtнул ze seriálu dvě postavy, jen aby vás mohl zaplatit). Pokud vás má produkční rád, zbystřete. Může to být proto, že jste nejlevnější ze všech.

3. Asistent režie

To je člověk, který neustále vypadá, že se psychicky zhroutí. Na dovolené byl před dvaceti lety. Správný asistent režie se na hranici psychického zhroucení pohybuje tři sta sedmdesát dní v roce. Jeho zodpovědností je úplně všechno, včetně dobré nálady her-

ců, potřebného počasí, vytváření natáčecího dne navíc mezi pondělkem a úterkem, a pokud kdekoli ve štábu selže lidský faktor (například klepeto, které měli rekvizitáři dodat, je z raka, a ne z humra), může za to vždycky on. Pokud je osvícený, nebo pokud je na drogách, tak vás občas jako jediný ze štábu i pochválí.

4. Maskérky

Pro herce jsou maskérky záchytný bod. Ve skutečnosti fungují jako psycholožky. Za šedesát minut, než vás nalíčí, se jim můžete svěřit s čímkoli. S tím, že jste přišli rovnou z nočního tahu (to obvykle ale samy poznají podle nutného množství kořektoru pod oči), s osobním životem, můžete jim plakat na rameni, jak je režisér zlý (brečet musíte ale jenom vnitřně, abyste jim nezničili pečlivou práci kolem očí). Pokud máte nějaký vztahový problém, který nechápe ani vaše nejlepší kamarádka, řeknete ho maskérce. Povídat si s maskérkami je zábavné a poučné, protože z celého upracovaného